

Sammanträdesdatum Beteckning
2024-11-13 Dnr: 24RS2487

Svar på motionen ”Narkotikaklassade preparat får inte hamna i de kriminellas händer”

Till Region Örebro län har kommit en motion från Willhelm Sundman (L) om att narkotikaklassade preparat inte får hamna i de kriminellas händer. I motionen föreslås följande:

- Att Region Örebro län granskar rutinerna för utskrivning och uppföljning av narkotikaklassade preparat för att säkerställa att mediciner inte säljs vidare eller hamnar hos andra än patienten.
- Att Region Örebro län implementerar ett fördjupat kunskapsstöd och samarbete med vårdgivare i länet för att styra mot en minskad förskrivning av narkotikaklassade läkemedel.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vill med anledning av motionen lämna följande svar:

Läkemedel är ett viktigt verktyg för att vården ska kunna behandla den som behöver hjälp. Alla läkemedel behöver användas korrekt för att så långt som möjligt ge bästa möjliga hjälp med minsta möjliga biverkningar för patienterna och till lägsta kostnad för vården. Varje verksamhet behöver därför ha tydliga rutiner för hur läkemedel ska förskrivas till patienterna.

Det finns ett antal läkemedel som är narkotikaklassade eftersom de är beroendeframkallande. Det är en del av de läkemedel som används mot smärta eller sömnsvårigheter. Dessa läkemedel kan vara till stor hjälp för till exempel patienter som har blivit opererade, eller patienter som av andra skäl drabbats av svår smärta. När det gäller narkotikaklassade läkemedel blir det särskilt viktigt att vårdens verksamheter följer de rutiner som finns, både när det gäller förskrivning och annan hantering av läkemedlen.

Varje verksamhet ansvarar för att ta fram rutiner och riktlinjer för en klok förskrivning av läkemedel. En riktlinje för förskrivning av beroende-

framkallande läkemedel och receptförnyelse finns och gäller för samtliga vårdcentraler. Enligt rutinen ska vårdpersonal alltid när en patient önskar ett recept, be om patientens samtycke så att läkaren får tillgång till Nationella läkemedelslistan och uthämtade läkemedel. Läkaren kan då identifiera problematiskt och skadligt bruk och erbjuda åtgärder. Vid behov kan läkaren även neka en förskrivning som bedöms kunna vara skadlig för patienten.

Regionens Läkemedelscentrum ansvarar för att granska om verksamheterna följer sina rutiner. När det gäller vårdcentralerna görs uppföljningen i samarbete med Hälsovalsenheten, så att alla vårdcentraler som drivs på uppdrag av regionen följs upp.

En särskild rutin kring uppföljning finns när det gäller den förskrivning som görs av inhyrda läkare på länets vårdcentraler. Deras förskrivning följs alltid upp under den första tiden de arbetar på vårdcentralen. Andra privata vårdgivare som arbetar på uppdrag av regionen följs upp vid misstankar om olämplig förskrivning.

Det är svårt att helt säkerställa att narkotikaklassade läkemedel inte når andra än de patienter som fått förskrivningen. När patienter vårdas på sjukhus kan vårdpersonal ofta se om läkemedlet tas av den patient som det är avsett för. Detta är inte möjligt att för patienter som inte vårdas på sjukhus.

Ett sätt att minska risken för att läkemedel kommer på avvägar är att minska överflödigt förskrivning. Detta sker på flera olika sätt. Inom flera opererande verksamheter finns apotekare anställda för att ge ett extra stöd vid förskrivning. De senaste åren har dessa fokuserat alltmer på hur stora mängder som förskrivas till den enskilda patienten. Ett sätt att undvika att patienterna får tillgång till mer medicin än nödvändigt är att vid utskrivning förse dem med en personligt anpassad mängd läkemedel i stället för att skriva ut recept. Fördelen med detta är att receptförskrivningen riskerar att ge patienten tillgång till större förpackningar än nödvändigt.

En annan åtgärd för att minska risken för allt för omfattande förskrivning gjordes för ett par år sedan då kraven skärptes på läkarbedömning när beroendeframkallande smärtstillande läkemedel skrivs ut till patienter som vårdas inom kommunal hemsjukvård i länet. Andra åtgärder som genomförts är att ta fram utbildningsmaterial om sömn för vårdpersonal, samt både utbildningsmaterial och patientbroschyrer om smärta och smärtbehandling.

Arbetet med att minimera skadlig användning av narkotikaklassade läkemedel

är ett kontinuerligt pågående arbete. Grundläggande är att förskrivningen till varje patient ska ske efter en medicinsk bedömning, som görs i den omfattning som är medicinskt motiverad för patienten. Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår därför regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen ska anses vara besvarad.

För Region Örebro län